

Editorial del President

LA CATALUNYA EXTERIOR, UN PATRIMONI QUE CAL PRESERVAR

Els milers d'immigrants catalans que han arribat als nous països de residència al llarg de més de cent anys han anat formant el col·lectiu que s'anomena avui Comunitats Catalanes de l'Exterior (CCE) o bé, d'una manera més ampla, Catalunya Exterior.

Organitzades a partir de la fundació dels casals, per iniciativa de catalans i catalanes que per motius diversos varen haver de deixar el nostre país i que mai no han oblidat les seves arrels, aquestes comunitats són una part de la història i un patrimoni immaterial de Catalunya arreu del món. Han tingut i segueixen tenint un paper fonamental per difondre la nostra identitat i per ajudar en el procés d'internacionalització de Catalunya. Si en èpoques fosques de la nostra història els casals tingueren un paper de veritables baluards de la nostra nació, avui són reconeguts per la societat dels països on estan establerts com una mena d'ambaixades de Catalunya.

Els casals no són entitats envellides i aturades en el temps. Constitueixen una realitat social dinàmica en constant evolució. Sense perdre mai els lligams amb les nostres arrels culturals, les CCE s'han anat adaptant a les noves demandes i tecnologies que afavoreixen la seva comunicació amb el món i el treball en xarxa.

A part de la seva importància com a difusors de la llengua i cultura catalanes, els casals tenen també un paper fonamental com a punts de referència de Catalunya a l'exterior i alhora com a fonts d'informació en línia sobre els països on estan instal·lats. Sempre han funcionat també com a ponts que faciliten la inserció dels immigrants a la nova societat d'acollida, d'empresaris que volen fer negocis o simplement turistes que volen tenir informacions sobre el terreny dels països que volen visitar. Els casals han assumit sempre voluntàriament aquestes tasques malgrat totes les responsabilitats i feina que això comporta.

Històricament, les CCE no han rebut el reconeixement necessari de la societat catalana per la seva importància i el paper que varen tenir en el temps de la Catalunya de l'exili. D'altra banda, mai no s'ha reconegut prou l'enorme potencial que sempre han tingut aquestes comunitats per marcar la presència de Catalunya arreu del món i que no s'ha aprofitat prou bé.

Caldria, doncs, que des de la Catalunya interior es valori més aquest important actiu representat avui per 124 CCE arreu del món, per tal es pugui preservar.

El futur de la Catalunya Exterior dependrà molt que hi hagi un millor coneixement i reconeixement d'aquest patrimoni, que és de tots els catalans.

Màrius Vendrell
President de l'Associació Catalonia de São Paulo i President de la FIEC

REFLEXIÓ SOBRE LA IDENTITAT CATALANA A L'EXTERIOR

En temps de globalització ressurgeixen conceptes de pertinença explícits, que ens ajuden a situar-nos dins de la immensa extensió geogràfica que ens permet no només viatjar, sinó també viure lluny del país on hem nascut. Cal reconèixer que cada dia es fa més necessària una expressió identitària per tal d'afirmar les arrels i diferenciar-nos de les regions o països veïns. Aquest fenomen s'observa a escala mundial. Catalunya ho està vivint. Però cal incloure tots els catalans que vivim fora de la nostra terra. Nosaltres també reivindiquem les arrels, necessitem protegir la nostra identitat, fer-la viure i transmetre-la, valorar la nostra llengua i cultura i, sobretot, evitar que desapareguin.

Aquest concepte d'identitat s'ha de considerar sota un angle d'identitat de grup, és cert, però si analitzem com s'obté aquesta identitat veiem que comença als primers mesos de la vida, en tant que identitat individual. El sentiment del "jo" en tant que individu comença cap als dos anys, quan una criatura es reconeix al mirall i, sobretot, quan comença a dir "no" per tal de situar-se respecte el seu entorn. Tres o quatre anys més tard comença la integració al grup. Primer al col·legi. Més tard els amics i les pràctiques esportives o professionals. Però tot això no s'obté sol. És necessari un entorn favorable. La família i la terra mare.

La família ens aporta, a més de la llengua materna, que s'ubica en un lloc ben específic del cervell, diferent de les llengües apreses ulteriorment, una sèrie de rituals i de valors que ens fan créixer en tots els sentits de la paraula. Alguns anys més tard, durant l'adolescència, és freqüent revelar-se contra aquests principis que es troben discutibles, però que es retroben, si els principis són bons, uns quants anys més tard.

La llavor d'allò que es considera com el fonament de la nostra identitat ja s'ha integrat i no parerà de créixer. La identitat, sigui individual o col·lectiva, és quelcom d'evolutiu. Però aquesta llavor serà sempre la mateixa. Això pot explicar que, pels exiliats, i malgrat el grau molt important d'integració a un país, hi haurà una base indestructible que romandrà viva i que sorgirà en moments importants de la vida.

És molt important també la transmissió d'aquesta base de valors i rituals, que podem qualificar d'històrics, als descendents dels catalans que viuen lluny de la seva terra. Podríem donar molts exemples de transmissió. Cançons populars, contes d'infància, poemes, comportaments amb els amics i amb la feina i, sobretot, una sèrie de costums i valors que considerem propis de la nostra terra i que apreciem particularment.

Així, el fet de viure lluny de Catalunya, ens confereix una mirada sovint crítica amb alguns valors i costums del país que ens acull. Però domina entre els catalans una gran flexibilitat i adaptació. Sabem apreciar el que és positiu del lloc on vivim i sabem triar el que ens convé. Circumstància que, alguna vegada, ens pot conduir a sentir una certa decepció davant l'actitud d'alguns catalans, observades quan tornem a Catalunya. Nosaltres hem enriquit la nostra cultura amb aportacions exteriors i això no ho podem compartir amb les persones que mai han viscut fora de casa seva, siguin del país que siguin. Quantes vegades ens hem sentit "partits pel mig", com si ja no fóssim ni d'aquí ni d'allà. El que passa és que som d'ambdós indrets, però tenim la distància d'una identitat més complexa, però integrada a la base dels nostres orígens.

Ara bé, quan arriba l'hora de la veritat, i no només em refereixo als moments difícils de la vida en què és important poder tornar al país, surt aquest catalanisme no tan adormit com semblava, que ens revigoritza i, com deia fa uns mesos el Jordi Basté per la ràdio a les 8 del matí, ens fa "créixer l'autoestima de la depressió quatríbarada" que tenim de vegades. És la confiança en els nostres orígens, les ganes que es reconeixin, però és també el disgust de veure que alguns han embrutat aquesta identitat catalana. Al contrari, podem exultar llegint un article o bé un llibre, escoltant la ràdio, veient una pel·lícula, parlant amb algú que comparteixi aquesta base identitària que parlàvem. Pot ser senzillament un partit del Barça que ens faci aixecar de la cadira, encara que jugui contra un equip del nostre país d'acollida, país que pot ser el del nostre company o companya i on han nascut els nostres fills.

Som i serem gent catalana. S'ha hagut de lluitar tant per conservar el poc que tenim! Catalunya és, com ja s'ha dit, una nació sense estat. Necessitem el reconeixement exterior per creure'ns que existim. La nostra catalanitat s'ha de construir dia a dia. No és gairebé automàtica i massiva com el sentiment identitàri d'altres països reconeguts des de fa segles, orgullosos dels seus fets, costums i herois. Nosaltres tenim feina senzillament perquè aquests elements tan nostres no desapareguin del mapa.

Quan un català és lluny de casa seva, encara ho veu més clar tot això. La seva tasca és precisament cobrir amb presència cultural tots els buits que l'absència d'identitat estatal ens porta. Les nacions que ja la tenen no necessiten fer tants esforços. Nosaltres sí. Reivindiquem la nostra identitat catalana allà on ens trobem, per anys que faci que hi visquem. Nosaltres també tenim veu i això vol dir que tots aquells que prenguin decisions importants per a Catalunya cal que comptin sempre amb nosaltres, els catalans de l'exterior.

Montserrat Aymamí i Viadé
Presidenta del Casal Català de Grenoble i vocal de la FIEC

PER A QUÈ SERVEIX LA FIEC ?

És una pregunta simple i totalment pertinent. La resposta, creiem, és prou senzilla. Els que des de les juntes directives de les entitats catalanes de l'exterior dediquem temps i hores a fer funcionar amb moltes dificultats les nostres entitats, simultaniejant feina professional, vida familiar i temps dedicat a l'entitat, sabem prou bé les enormes dificultats que això representa. També sabem que de tant en tant (i darrerament molt més sovint que abans) decisions adoptades des de l'àmbit polític espanyol (restriccions al dret de vot, restriccions en les pensions, Estatuto de la Ciudadanía, Llei de nacionalitat, etc.) o en l'àmbit polític català (Estatut d'Autonomia, Llei d'Educació, Pla d'Acció Exterior, etc.) ens afecten de manera directa com a ciutadans catalans de l'exterior o com a membres d'una comunitat catalana de l'exterior.

Davant d'això podem fer dues coses. Passar de tot i deixar que els partits polítics o l'administració de la Generalitat de Catalunya ens resolguin els problemes (ambdues coses francament poc probables) o mirar de coordinar-nos per a donar, amb totes les limitacions que la distància suposa, una resposta coordinada com a entitats catalanes de l'exterior.

És per això que unes seixanta entitats catalanes de l'exterior (esperem que aviat moltes més) vàrem decidir anys enrera crear un instrument, la FIEC, que permeti de manera continuada i diària tenir una capacitat de resposta, el més ràpida i eficaç possible, davant qualsevol esdeveniment o actuació de caràcter polític que ens afecti com a ciutadans o com a entitats (el cas del dret de vot n'és un excel·lent exemple). No és funció de cada entitat catalana de l'exterior el reaccionar una per una (és ineficaç i dispers) davant fets d'aquest tipus. Hem d'actuar coordinats davant el Govern espanyol o el català quan la situació ho requereix. Necessitem un instrument que faci aquesta tasca i és per això que la FIEC serveix i servirà.

També és important tenir, en tot moment, una sòlida base d'arguments sobre qui som, quants som i en quant i com contribuïm a l'economia catalana. La FIEC dedica també un gran esforç a l'anàlisi demogràfic (sempre prenent com a base les estadístiques oficials) sobre el volum de població catalana resident a l'exterior o alertant, com és el cas ara, sobre les tendències migratòries quan aquestes mostren un increment natural de l'emigració catalana atesa la situació econòmica a Catalunya i a l'Estat espanyol que, malauradament, és possible que es prolongui encara un temps. També dedica temps a analitzar l'aportació dels catalans de l'exterior al PIB català, un argument imprescindible per a fer front a la demagògia dels que voldrien veure desaparèixer els ajuts a les entitats catalanes de l'exterior. També és i serà important poder comparar aquestes aportacions i ajuts amb les situacions a d'altres comunitats autònomes de l'Estat espanyol. Tot això fet des de l'esforç individual de persones a les CCE que dediquen temps i esforç a la FIEC, invertint temps personal i sense cap subvenció de la Generalitat que recolzi aquesta important activitat.

També és important donar la màxima visibilitat a l'activitat de les CCE. Aquesta és la raó per la que en el seu moment la FIEC va proposar la creació del Dia Internacional de la Catalunya Exterior (que ha arribat ja a la seva onzena edició) i que compta amb el suport del Parlament de Catalunya i del Govern de la Generalitat. D'altres iniciatives com els Premis FIEC, el ple suport als Premis Batista i Roca (creats per l'Institut de Projecció Exterior de la Cultura Catalana) o, des de fa ben poc, la creació del Grup Facebook de la FIEC (una autèntica agència de notícies diària sobre el que són i el que fan les CCE són instruments creats o recolzats per la FIEC al servei d'aquesta visibilitat.

Sortosament, els instruments de representació de les CCE davant l'administració de la Generalitat s'han ampliat i reforçat des de l'adopció, l'any 1996, de la Llei 18/1996 de relacions amb les comunitats catalanes de l'exterior. Una llei que després de 14 anys de vigència precisa, com qualsevol altra norma, d'una posada al dia i d'una actualització. La creació, com fixa aquesta Llei, d'un Consell de Comunitats Catalanes de l'Exterior, on hi participen 11 persones de les CCE designades per la Generalitat, ha permès, en les seves reunions anuals, fer arribar de forma directa a l'administració les preocupacions diàries de les CCE en les matèries en que la Generalitat i aquest Consell són competents. La FIEC dona i donarà total suport a la feina dels representants de les CCE al Consell atès que les funcions d'uns i altres, FIEC en el dia a dia i Consell en les seves reunions anuals o semes-

Assemblea General de la FIEC 2008 a Tarragona.

trals, són diferents però plenament complementàries. La Trobada Mundial de casals, cada quatre anys, i de les Trobades de Xarxa continentals amb caràcter bianual ofereixen també una oportunitat única de debat i de consulta amb les CCE que tots hem d'aprofitar, potenciar i respectar.

Les activitats de la FIEC reben la seva legitimitat de les entitats que en són membres i de ningú més. La FIEC no és un Club de Fans de cap Govern de la Generalitat, ni passat, ni present, ni futur. Actuarà sempre amb plena independència d'opinió i amb el respecte als desitjos i decisions de les entitats que en formen part expressades mitjançant les seves assemblees generals, mitjançant les trobades de xarxa i mitjançant consultes periòdiques.

Com en qualsevol activitat de la societat civil a tots i cadascun de nosaltres, com a catalans de l'exterior, ens correspon ser responsables del nostre present i del nostre futur.

Junta Directiva de la FIEC

EL DRET DE VOT DELS CATALANS RESIDENTS A L'EXTERIOR

El dia 22 de març la Vicesecretària General del PSOE, Leire Pajín, presentava a Montevideo, en una trobada d'agrupacions d'aquest partit a Amèrica, les línies mestres d'un acord entre els dos principals partits polítics representats al Congrés dels Diputats (PSOE i PP, amb el suport del BNG) per a modificar la LOREG (Llei Orgànica de Règim Electoral General) amb la finalitat de privar del dret de vot als espanyols residents a l'exterior en les eleccions locals, autonòmiques i en les eleccions al Congrés de Diputats. No va rebre cap suport dels militants del seu propi partit a l'exterior. Pocs dies després la notícia, ja àmpliament coneguda pel món associatiu espanyol a l'exterior, saltava a les pàgines de la premsa (El País, La Voz de Galicia). Les direccions nacionals dels dos grans partits estaven d'acord en un canvi legislatiu, que havia de ser adoptat per una Subcomissió de la Comissió Constitucional del Congrés dels Diputats, que implicava l'eliminació del dret de vot pels espanyols residents a l'exterior en els comicis municipals, autonòmics i Parlament Europeu i en la creació d'una circumscripció electoral exclusiva per a l'emigració al Senat (amb entre quatre i cinc senadors a escollir) eliminant també el dret de vot al Congrés dels Diputats.

A primer d'abril de 2010 el nombre d'electors catalans inscrits al CERA (Censo Electoral de Residentes Ausentes) era de 127.943 i el d'inscrits espanyols era de 1.333.693.

Les raons principals per les que es vol fer aquesta reforma apunten a la necessitat de trobar més garanties de transparència després de les denúncies i sospites sobre duplicitat de censats, no exclusió de persones traspasades o dubtes sobre el transport dels vots que han aparegut a Galícia en les darreres conteses electorals tan generals, com autonòmiques i municipals. Un problema sens dubte real, però que ha de trobar la solució no amb l'aplicació del 'café para todos' sinó amb regulacions específiques pel vot en aquesta comunitat. És com si davant les dificultats que tenen l'Estat i les autonomies en aplicar la Llei de dependència optessin per suprimir el dret en comptes de trobar les fórmules pràctiques per a fer-lo possible. En paral·lel, els autors de la reforma qüestionen el fet que els residents a l'estranger formem part de la societat catalana o de l'espanyola. D'acord amb aquesta pintoresca afirmació persones com Antoni Bassas (corresponsal de TV3 resident a Washington), Pau Gassol (jugador de bàsquet resident a Los Angeles) o Cesc Fàbregas (jugador de futbol resident a Londres, de moment) no formen part ni de la societat catalana ni de l'espanyola (no entenem doncs com en el cas dels dos darrers se'ls convidava a jugar en les seleccions espanyola i catalana dels seus esports).

Les reaccions contràries a aquest possible acord han estat massives per part de tot el món associatiu i polític espanyol i de totes les comunitats autònomes a l'exterior i seria molt llarg de resumir. Esmentem només, des del món polític, la clara presa de posició contrària per part de les agrupacions del PSOE d'Europa i d'Amèrica, de Izquierda Unida i de Coalición Canaria, dels presidents del Govern d'Astúries i de Canàries, de la

El Secretari General de la FIEC, Xavier Tudela, lliura al President del Parlament de Catalunya, Ernest Benach, l'informe sobre el dret de vot dels catalans de l'exterior.

Consellera responsable en temes migratoris de la Comunidad de Madrid, de la Comissió de Drets Civils del Consejo General de la Ciudadanía Española, de molts Consejos de Residentes, la convocatòria de manifestacions a diverses ciutats (Buenos Aires, Montevideo, Brussel·les, Paris, Luxemburg, etc.).

En el cas de Catalunya, la convocatòria prevista a la tardor per a eleccions al Parlament de Catalunya afegia una pressió addicional i una major urgència en reaccionar. El 6 d'abril, la FIEC va adreçar una carta als caps de tots els Grups Parlamentaris als parlaments de Barcelona, Madrid i Brussel·les i una nota de premsa (de les que es va enviar còpia a totes les entitats). Es van activar els contactes directes amb aquests mateixos polítics i es va sol·licitar una entrevista al President del Parlament de Catalunya per tal d'obtenir el seu suport i el de la Mesa del Parlament. La majoria de polítics, amb alguna lamentable excepció, amb qui la FIEC va parlar o intercanviar correus (de CiU, del PSC, del PSOE, d'ERC, d'IU) van donar plenes garanties del seu suport a la defensa del dret de vot dels catalans de l'exterior i, molt particularment, al dret de vot a les eleccions al Parlament de Catalunya.

És prou clar que si el Parlament de Catalunya hagués aprovat, quan tocava, una llei electoral pròpia per a Catalunya, molt probablement aquesta lamentable intromissió en la sobirania del nostre Parlament no s'hagués arribat a produir mai i el dret de vot pels residents catalans a l'exterior, que mai cap partit català no ha qüestionat, no hagués estat en discussió. Tot i així és, en tots els casos, la llei estatal la que determina si els residents a l'exterior poden o no votar a les eleccions al Congrés de Diputats, municipals, europees o referèndums atès que aquests processos electorals són competència de l'Estat.

Finalment, a començaments de maig, la subcomissió de la Comissió Constitucional del Congrés dels Diputats, que presideix l'incombustible Alfonso Guerra (PSOE) i de la que formaven part 4 diputats del PSOE, 3 del PP, 1 de CiU, 1 del BNG, 1 de Coalició Canària i 1 per IU/ICV/ERC, va donar a conèixer les línies del dictamen que anirà a debat als plenaries del Congrés i del Senat a Madrid. Fruit de totes les discussions i de la forta oposició durant aquest dos mesos, el dictamen final suavitza molt les propostes inicials pel vot dels residents a l'exterior:

- Se suprimeix el dret de vot a les eleccions municipals pels residents a l'exterior.
- El vot als parlaments autonòmics ho decidirà cada parlament autonòmic.
- El vot al Congrés de Diputats i Senat queda com estava.
- Tots els procediments de vot seran segons el principi del 'voto rogado'. És a dir, caldrà anunciar de forma prèvia i explícita a la Junta Electoral Provincial respectiva la intenció de votar.
- Es votarà per urna als consolats i ambaixades amb més de 500 inscrits a la demarcació consular. Els que no visquin en demarcacions consulars que reuneixin aquest requisit votaran per correu però adreçant el vot a la mesa electoral consular respectiva.
- L'entrada en vigor de la llei seria durant el primer trimestre de 2011.

La proposta de llei, que de moment no és definitiva i podria ser encara esmenada en els tràmits de discussió posteriors, conté elements positius com el respecte a les decisions del Parlament de Catalunya pel que fa al vot al nostre Parlament preservant, com ja havia anticipat la FIEC, el dret de vot per a la propera convocatòria de la tardor de 2010. També la preservació de tots els drets pel que fa a l'elecció al Congrés i al Senat. La supressió del dret de vot a les eleccions municipals no és massa positiva però sembla el preu a pagar per la preservació dels drets esmentats abans.

Els temes d'organització del 'voto rogado', que sense cap mena de dubte augmentarà l'abstenció a l'obligar a decidir sobre el vot als residents a l'exterior amb una anticipació desmesurada, cosa només a l'abast dels que segueixen molt de prop la política catalana o espanyola i, molt especialment, l'organització del vot en urna (caldrà una urna per província a cada elecció? els vots es comptabilitzen a les ambaixades? caldrà crear meses electorals en tots els casos i urnes? quedarà prou preservat el secret electoral? etc.) donen la impressió d'estar encara poc pensats i ser una potencial font d'encariment del procés electoral a l'exterior justament en un moment en que les prioritats pressupostàries arreu semblen anar per un altre camí. Aquests dubtes per part de la FIEC coincideixen amb els expressats per molts col·lectius de l'emigració espanyola i per la mateixa Junta Electoral Central. La FIEC farà arribar tots aquests dubtes als grups parlamentaris.

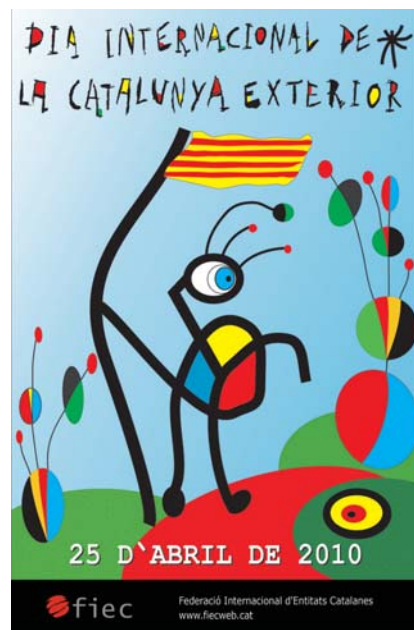
Seguirem informant.

DIA INTERNACIONAL DE LA CATALUNYA EXTERIOR 2010

Amb l'objectiu de recordar els centenars de milers de catalans que viuen fora del país, el diumenge 25 d'abril s'ha celebrat el Dia Internacional de la Catalunya Exterior 2010.

El Dia Internacional de la Catalunya Exterior és una iniciativa de la Federació Internacional d'Entitats Catalanes (FIEC), que agrupa a una gran part de centres, casals i associacions catalanes de l'exterior. En la Trobada de Casals Catalans del Con Sud d'Amèrica, celebrada el 1997 a la ciutat argentina de Mendoza, la FIEC va presentar la proposta d'instituir aquesta Diada. La proposta fou aprovada majoritàriament, tant per les comunitats catalanes d'Amèrica com per les d'Europa i la resta del món. El 1998 se celebrà per primera vegada el Dia Internacional de la Catalunya Exterior.

El 4 de març de 1999, el Parlament de Catalunya va aprovar una resolució que declarava oficial la Diada, amb el següent text: "El Parlament de Catalunya insta al Govern a establir oficialment la celebració del Dia Internacional de la Catalunya Exterior per Sant Jordi, o el primer diumenge després de Sant Jordi, si aquesta diada no s'escau en diumenge, i en el marc de les seves competències, a donar relleu públic a aquesta celebració". En aquest sentit, el Govern de Catalunya, en la seva reunió del dia 6 d'abril del mateix any 1999, va adoptar l'acord de declaració oficial d'aquesta Diada.

Des de la creació del Dia Internacional de la Catalunya Exterior, la FIEC edita cada any un cartell commemoratiu. Enguany, el cartell és obra de Mauricio Vicente, del Centre Català de Rosario.

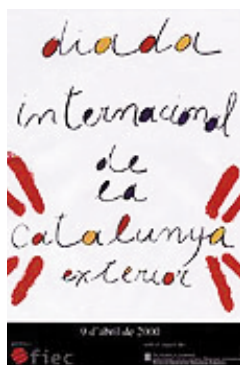
En les edicions anteriors, el cartell commemoratiu del Dia Internacional de la Catalunya Exterior ha estat elaborat pels artistes Ràfols Casamada (1998), Antoni Clavé (1999), Josep Guinovart (2000), Chantal Ripol (2001), Roser Capdevila (2002), Sergi Mas (2003), Maria Girona (2004), Pilar Alférez Pinós (2005), Antoni Tàpies (2006), Núria Muñoz Ginesta (2007), Carles Ballesteros (2008), Maria Andrews (2009) i, enguany, Mauricio Vicente.

1998

1999

2000

2001

2002

2003

2004

2005

2006

2007

2008

2009

LA POBLACIÓ CATALANA RESIDENT A L'EXTERIOR DEL PAÍS SUPERA LES 400.000 PERSONES

El dia 29 d'abril, l'INE (Instituto Nacional de Estadística) va publicar les dades del 'Padrón de Españoles Residentes en el Extranjero' (PERE) a dia primer de gener de 2010. Aquestes dades de l'INE s'elaboren sobre la base dels registres consulars i inclouen la població inscrita per votar [els que formen part del CERA (Censo Electoral de Residentes Ausentes)] i els menors d'edat (que lògicament no formen part del CERA).

Segons les dades de l'INE, un total de 156.400 catalans estan inscrits als consolats espanyols d'arreu del món (la xifra d'espanyols inscrits s'eleva a 1.574.123). Aquesta xifra no inclou ni els catalans residents a d'altres comunitats autònomes de l'Estat espanyol (que segons el mateix INE podien ser 200.734 l'any 2008), ni les persones que han adoptat la nacionalitat del país d'acollida (de les quals no es difonen dades oficials).

Les dades oficials donarien, doncs, un mínim de 357.000 catalans residents fora de Catalunya als que cal afegir també les persones que han adoptat la nacionalitat del país d'acollida i les que no estan inscrites als consolats, que representen una mitjana del 15% dels inscrits. Tot això eleva la xifra estimada de catalans residents a l'exterior a 410.000 persones. No hi ha xifres precises per a estimar les segones i terceres generacions que tenen la nacionalitat del país de residència i que són, a molts països, les que conserven vives i actives moltes de les entitats catalanes de l'exterior.

La Llei 18/1996 del Parlament de Catalunya, de relacions amb les comunitats catalanes de l'exterior, preveu, a l'article 26, que la Generalitat de Catalunya elabori un cens de catalans residents a l'exterior. Malauradament, aquesta obligació legislativa s'ha incomplert pels successius governs des de l'aprovació, per unanimitat de tots els grups polítics, de l'esmentada Llei.

Les dades del darrer PERE indiquen un fort augment dels inscrits catalans als consolats espanyols (de 144.002 el 2008 als 156.400 de 2009). Un augment de més de 12.000 persones que no pot explicar-se només per millores tècniques de la inscripció o per les adquisicions de nacionalitat espanyola i que confirmen les estimacions de la Federació Internacional d'Entitats Catalanes respecte de l'augment de l'emigració catalana cap a l'estranger des del començament de l'actual crisi econòmica.

Aquestes estimacions, publicades per la FIEC el passat mes de febrer sobre la base de les dades difoses per l'INE corresponents a la 'Estadística de Variaciones Residenciales' de 2008, mostraven clarament com al 2008 van ser 34.453 els espanyols que van abandonar l'Estat espanyol per a instal·lar-se a d'altres països. Entre ells 5.966 catalans, el que va convertir Catalunya, al 2008 i en números absoluts, en la segona comunitat productora d'emigració a l'Estat després de Madrid (8.195) i per davant d'altres comunitat tradicionalment emigrants com Galícia (2.971) o Andalusia (3.867). L'estimació sobre les dades conegudes del CERA de 2009 i les tendències apuntades en l'estadística de l'INE de 2008 permeten suposar que més de 40.000 espanyols han abandonat l'Estat durant l'any 2009 i, entre ells, probablement, més de 8.000 catalans. Cal també assenyalar que segons la mateixa estadística el saldo migratori a Espanya enregistra 726.009 arribades al 2008 (estrangers i espanyols retornats comptats junts) i 266.460 sortides (estrangers retornats i espanyols emigrants comptats junts) amb un saldo de nova població positiu de 459.549 persones. A Catalunya van ser 176.613 arribades (estrangers i catalans retornats comptats junts) i 81.326 sortides (estrangers retornats i catalans emigrants comptats junts) amb un saldo de nova població positiu de 95.287 persones. La integració dels 'nous catalans' continua essent, inclús en període de crisi com l'actual, un dels més grans reptes de la societat catalana. Així, doncs, en només dos anys gairebé 15.000 catalans han deixat Catalunya per a instal·lar-se fora de l'Estat espanyol. Des de 2005 en són més de 25.000.

ELS CATALANS DE L'EXTERIOR CONTINUEN APORTANT MÉS DE 500 MILIONS D'EUROS CADA ANY A L'ECONOMIA CATALANA

Segons dades publicades pel Banc d'Espanya, el mes de juliol de 2009, la posició en termes de 'remeses d'emigrants' en la balança de pagaments i posició d'inversió internacional espanyola no ha deixat d'augmentar des de l'any 2002. Concretament, la població espanyola resident a l'exterior va transferir cap a Espanya 5.339 milions d'euros l'any 2008, dels quals una estimació de 505 milions d'euros corresponen als catalans residents a l'exterior. D'altra banda, la població estrangera resident a Espanya va transferir cap als seus països d'origen un total de 7.840 milions d'euros l'any 2008, dels quals una estimació de 1.642 milions d'euros corresponen als immigrants residents a Catalunya.

L'arribada massiva de treballadors procedents d'altres continents cap a Espanya fa oblidar moltes vegades que encara hi ha dos milions d'espanyols resideixen a l'exterior. Una xifra de 1.238.000 eren inscrits al CERA (Censo Electoral de Residentes Ausentes) el primer de gener de 2009. Entre aquests, uns 300.000 catalans dels quals

117.243 estaven inscrits al CERA en aquella data. Aquestes poblacions espanyola i catalana residents a l'exterior no han deixat mai de contribuir de manera fonamental (al voltant d'un 30%) a la balança de pagaments de les economies espanyola i catalana. Segons les dades de l'INE (Instituto Nacional de Estadística) la població estrangera resident a Espanya era al 2008 de 5.268.000 de persones de les que 1.104.000 milions estaven empadronades a Catalunya.

Any	Remeses dels emigrants Total Espanya	Remeses dels emigrants Estimació Catalunya	Remeses dels immigrants Total Espanya	Remeses dels immigrants Estimació Catalunya	Saldo Catalunya entrades emigrants menys sortides immigrants
2002	4.183,0	396,1	2.844,0	549,4	-153,2
2003	4.173,0	395,2	3.475,0	708,3	-313,1
2004	4.184,0	396,2	4.189,0	887,5	-491,2
2005	4.301,0	407,3	4.936,0	1.057,0	-649,7
2006	4.827,0	457,1	7.059,0	1.556,5	-1.099,3
2007	5.310,0	502,9	8.445,0	1.817,2	-1.314,3
2008	5.339,0	505,6	7.840,0	1.642,5	-1.136,9

Dades en milions d'euros.

Font: Banc d'Espanya (per a les xifres d'Espanya) i estimació FIEC (per a les xifres de Catalunya).

Tal i com mostra el quadre, els catalans de l'exterior no han deixat, des de 2002, d'incrementar anualment la seva contribució a l'economia catalana que ha passat dels 396 milions d'euros de 2002 fins al 506 milions de 2008, el que significa un increment del 28,2%. Les transferències fetes pels immigrants arribats a Espanya van començar l'any 2004 a resultar superiors a les remeses enviades pels emigrants espanyols (a Catalunya aquesta tendència s'inicia el 2000). Els creixements són espectaculars pel conjunt de l'Estat espanyol i quelcom més moderats en el cas de les transferències fetes des de Catalunya, probablement a causa del diferencial del cost de la vida que deixa menys estalvi net transferible. En el cas de Catalunya, la diferència entre entrades dels catalans residents a l'exterior i sortides per remeses d'emigrants a la balança de pagaments se situava en 153 milions d'euros l'any 2002 i arriba a la xifra rècord de 1.314 milions l'any 2007 per a moderar-se el 2008 (lògica conseqüència de l'inici de la crisi) i podria reduir-se encara més l'any 2009 ateses les previsions de menor capacitat de transferència cap als països d'origen de les comunitats estrangeres residents a Catalunya i la previsible estabilitat de les transferències monetàries dels catalans residents a l'exterior cap a Catalunya, que no han tingut, fins ara, variacions massa significatives en passades èpoques de crisis.

A aquest important retorn en termes de transferències corrents cap a l'economia catalana cal afegir-hi els retorns que Catalunya obté en forma de projecció i cooperació cultural, cooperació universitària, presència i coneixement d'un territori com a destí turístic i/o d'inversió, ambient positiu pel desenvolupament empresarial, suport a les persones nouvingudes, etc. que suposen també significatives, però difícils de quantificar, aportacions des de les comunitats catalanes de l'exterior a l'economia catalana.

Segons la Federació Internacional d'Entitats Catalanes, quan la majoria de governs de països europeus (Itàlia, Portugal, França, etc.) o de comunitats autònomes espanyoles (Galícia, Euskadi, Astúries, Madrid, etc.), amb un volum significatiu de població resident a l'exterior, porten a terme polítiques exteriors que es recolzen en les seves comunitats exteriors per a promocionar-se econòmicament o culturalment o com a destins turístics o d'inversió, no seria acceptable que el Govern de Catalunya no donés suport i al mateix temps no obtingués suport d'aquestes comunitats de l'exterior per a la seva projecció exterior. Quelcom del què tots els residents a Catalunya, sense excepció, se'n beneficien. El Govern ha donat a conèixer el text del Pla de l'Acció Exterior del Govern de Catalunya (2010-2015). El Pla de l'Acció Exterior estableix cinc objectius estratègics. El punt 3.4 del Pla 'Rellançar les Comunitats Catalanes de l'Exterior com a agents de Diplomàcia Pública' és una menció positiva que esperem es portarà a la pràctica sense desacords de cap força política sigui del govern o de l'oposició.

Les Comunitats Catalanes de l'exterior han de ser una prioritat per a tot Govern de Catalunya que vulgui fer, avui o demà, una acció exterior eficaç.

Antoni Montserrat
Centre Català de Luxemburg i vicesecretari de la FIEC

LA FIEC I MOLTES ENTITATS CATALANES DE L'EXTERIOR A LA XARXA SOCIAL FACEBOOK

A més de la pàgina web (www.fiecweb.cat), la Federació Internacional d'Entitats Catalanes té també un grup propi a Facebook a l'adreça

<http://www.facebook.com/pages/edit/?id=320516139060>

Us suggerim que us feu "amic" de la FIEC al Facebook. Aquest mes de juny ja som prop de mil tres-centes les persones "amigues" de la FIEC, el que permet una gran comunicació mútua i rebre instantàniament totes les informacions generades per les comunitats catalanes de l'exterior i per la pròpia FIEC.

Moltes entitats de la Catalunya Exterior han creat també perfils o grups al Facebook que permeten, en la majoria dels casos, oferir una informació àgil sobre les activitats de les entitats i, alhora, interrelacionar amb amics i coneguts. És el cas de comunitats catalanes de l'exterior com les del Québec, Colònia, Buenos Aires, Caracas, Luxemburg, Bogotà, Berlín, Hamburg, Lausana, Brasil, La Plata, Xangai, Donosti, Puebla, Costa Rica, Santo Domingo, Nova York, Querétaro, Quito, Santiago de Xile i d'altres, totes les quals activament presents a la xarxa social Facebook.

PAGAMENT DE QUOTES 2010

És obert el termini de pagament de la quota de les entitats integrades a la FIEC.

Recordem que la quota de cadascuna de les entitats federades correspon al 5% de les quotes efectivament cobrades als socis de l'entitat, en data 31 de desembre de 2009, o bé abonar la quantitat de 50 €.

El compte al qual cal ingressar l'aportació és:

Federació Internacional d'Entitats Catalanes (FIEC)
Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona "La Caixa"
IBAN (International Bank Account Number): ES53 2100-0429-60-0200199626